

- Ny och tät ångspärr
- Bättre isolering
- Ny och fin fasadpanel

STOPPA den dolda värmeförlusten

Bröstningen under fönstren är kanske inte det första stället som du tilläggsisolerar. Men det borde det vara, för där kan värmeförlusten vara stor.

Du har tilläggsisolerat vinden, kattvindarna har fyllts med mineralull och fönstren har ersatts med nya energifönster. Villan är med andra ord toppisolerad. Tror du.

För du kan liksom många andra ha förbisett en byggnadsdel där värmeförlusten är stor. Ett ställe som

absolut inte är tillräckligt isolerat och som sitter svåråtkomligt bakom radiatorerna, nämligen bröstningen under de stora fönstren.

Många villor som byggdes på 50- och 60-talen uppfördes i moduler och en modul brukade bestå av ett eller flera stora fönster med tillhörande bröstning.

Den var sällan tillräckligt isolerad, kanske för att man på den tiden tyckte att det inte gjorde så mycket. Det satt ju element på insidan av väggen.

Det är i regel ganska enkelt att tilläggsisolera från utsidan och att sätta upp ny ångspärr. Till på köpet kan du få en lite snyggare fasad.

Gör Det Själv

SVÄRIGHETSGRAD:

Vänta med att köpa material tills du har tagit bort panelen och kan se vad som behövs. Själva arbetet är faktiskt relativt enkelt.

TIDSÅTGÅNG:

En arbetsdag för en bröstning på 2 m (+ torktid för färgen).

PRISBILD:

200–300 kr per kvadratmeter.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

19 x 100 mm sågat trä:

- Lister under karm (A)
- Brädor (C)
- Stödlister mellan brädor (D)
- Distansläkt (E)

25 x 100 mm sågat trä:

- Lodrätta sidor (B)

22 x 120 mm fjällpanel:

- Fasadpanel

Dessutom:

- Ångspärr
- Isolering
- Ångspärrstejp
- Fogmassa och lim
- Vindpapp
- Häftklammer
- Skruvar: 4 x 40 mm och 4,5 x 60 mm
- Fönsterbleck
- 4 x 20 mm rostfria skruvar med nylonbrickor (bleckskruv)
- Räfflad aluminiumspik
- Grundningsolja
- Utelasyr

Ta bort det gamla

Innan du köper material är det klokt att ta bort den gamla fasadpanelen och bakomliggande isolering. Chansen finns att du kan återanvända isoleringen och att ångspärren är tät. När allt är borta är det också lättare att mäta för att se hur mycket isolering du får plats för. Du kan också ha otur och tvingas byta ut någon regel eller list på grund av röta.

Du ska inte räkna med att återanvända fasadpanelen, för den tar stryk när den bryts bort.

1 Bryt bort de lister som ramar in fasadpanelen. Här består panelen av spårad plywood och den ska givetvis ersättas. Med kofot bryter du bort listerna och du behöver inte vara rädd om karmen, för den täcks sedan.

2 Såga sönder fasadpanelen för att lättare kunna ta bort den. Men borra först hål för sticksågsbladet och såga försiktigt. OBS! Undersök först med regelsökare om det finns rör eller kablar bakom panelen.

3 Bryt bort panelen med kofot. Här lirkar vi bort skiva efter skiva. Skivorna har stucksits upp i spår i den övre regeln och sedan tryckts ner i motsvarande spår i den undre regeln.

4 Ta bort isoleringen. Om den sluter tätt och är oskadad kan du återanvända den. Men då ska den tas bort försiktigt. Lägg skivorna så att du vet var de ska sättas tillbaka.

5 Kolla ångspärren. Här satt det en ångspärr, eller i alla fall en plastfolie. Men den duger inte så den rivs ner. För att arbetet ska utföras ordentligt krävs en riktig ångspärr och korrekt montering.

Ny ångspärr

Du har knappast så stor tur att du kan behålla den gamla ångspärren, för den har säkert flera hål av skruvar eller beslag – och därför ska den bytas ut.

Spill inte tid på att försöka laga en gammal ångspärr. Folien är relativt billig och dess funktion är mycket viktig.

Ångspärren ska fylla ut varje fält – och lite till. Det är nämligen viktigt att den sluter tätt. Om du tvingas skarva folien, så gör det med 15 cm överlappning och tejpa sedan hela skarven.

Folien fästs med klammer och över varje klammer fäster du en tejpremsa.

1 Fäst ångspärrsfolien. Skär till en bit som är cirka 5 cm större åt alla håll än utrymmet. Låt bara folien sticka ut det gör inget. Fäst den med klammer och tejpa över alla klammer.

2 Försгла ångspärren med en sträng av t.ex. fogmassa eller lim hela vägen runt på karmen. Pressa sedan fast folien i fästmassan så att det blir tätt.

Vindtät lösning

Eftersom tilläggsisoleringen kräver mer plats än väggens tjocklek, så ökas alltså tjockleken. För att få en snygg avslutning upptill täcks den nya panelen med fönsterbleck. Sådana säljs i flera utföranden och med olika djup, så du kan välja ett bleck som passar din "påbyggnad". Här byggs fasaden ut så mycket att vi kan isolera med 70 mm mineralull.

För att det ska se snyggt ut använder vi 25 x 100 mm brädor B som sidor i de fält som vi bygger ut fasaden med. Brädorna sågas upptill i samma vinkel som fönsterblecket. Det kan ev. bli nödvändigt att hyvla eller såga brädorna lite smalare. Det ser du vid en provmontering.

1 Håll fönsterblecken mot de undre glasningslisterna men se till att en ev. luftspalt inte täpps igen. Markera sedan ovankanten på blecken med ett streck.

2 Skruva fast en 19 x 50 mm list A under karmen. Listen sågar du till genom att klyva en 19 x 100 mm list. Den ska användas till att fästa brädorna C. Fäst listerna med 4 x 40 mm skruvar.

5 Skruva fast stödlister D upptill och nertill mellan brädorna. De kan vara 19 x 50 mm sågade ur 19 x 100 mm brädor. Fäst dem med 4 x 40 mm skruvar.

6 Fyll på med mer isolering i fälten. Du bestämmer själv hur tjock isoleringen ska vara. Ju tjockare isolering, desto tjockare blir påbyggnaden (dvs. bröstningen) under fönstren. Isoleringen ska fylla ut utrymmet fullständigt.

7 Fäst vindtät papp på bröstningen. Skär till vindpappen i lagom stora bitar och fäst den med häftklammer. Både upptill och nertill bockas pappen in runt kanten på brädorna. Nu sticker endast de lodräta sidorna B ut från vindpappen.

Min. 15 cm
överlappning

3 När du måste skarva ska överlappningen vara minst 15 cm och skarven tejpas i hela sin längd. Du ska använda en specialtejp för ångspärr eftersom vanlig tejp inte duger.

4 Isolera varje fält. Om du har sparat den gamla isoleringen (och den är hel och torr) så kan du använda den. Se bara till att isoleringen fyller ut det utrymme som ska isoleras.

Bräda

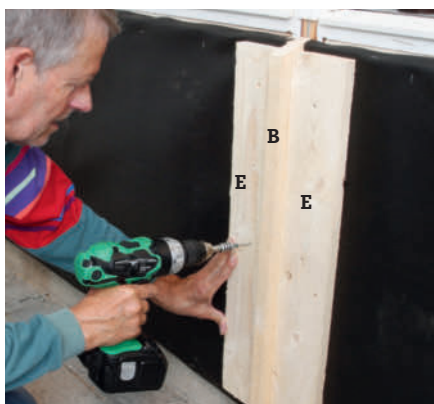
Vid en ev. dörr hålls den lodräta brädan kant i kant med karmen.

Skruva fast brädan upptill och nertill.

3 Håll en lodrät bräda B rakt nedanför en fönsterkarms sida och fäst den i den lodräta brädan C, som har monterats på de vågräta listerna.

4 Skruva fast en bräda C också på den andra sidan. Fäst den upptill och nertill med skruvar i listerna. På mitten drar du i ett par skruvar snett i den lodräta sidan B. Då sitter den.

8 Skruva fast lodräta distansbrädor E på utsidan av brädorna C med 4 x 40 mm skruvar. Sätt en bräda på varje sida av den lodräta sidan B.

Distansbrädor av 19 x 100 mm sågade brädor.

9 Skruva fast distansbrädor utanpå vindpappen och utanpå varje bräda bakom vindpappen. Anpassa längden på brädorna så att de får plats under de fönsterbleck som senare ska monteras.

Ångspärren är en viktig detalj

Använd endast riktig ångspärrfolie och tillhörande tejp till bygget.

Utan en tät ångspärr finns det risk att villan angrips av röta och mögelsvamp.

Även om plastfolien verkar tunn, så har den en mycket viktig funktion. Ångspärren, som ska vara av pe-folie och minst 0,2 mm tjock, ska hindra varm och fuktig rumsluft från bostaden att tränga ut i isoleringen. För sker det, kyls luften ner, fukten förtätas och slår sig ner som kondens.

Det kan orsaka röta och mögelsvamp. Det är därför viktigt att ångspärren alltid är fullständigt tät för att göra nytta och att den täcker insidan på samtliga ytterväggar, källarbjälklaget och vindsbjälklaget.

VIKTIGT

Håll avstånd till marken. Om din fasad utsätts för väder och vind, bör du se till att det är ett litet avstånd mellan den och marken. I annat fall kan fukt från snödrivor och stänk från regn skada träet.

MATERIAL

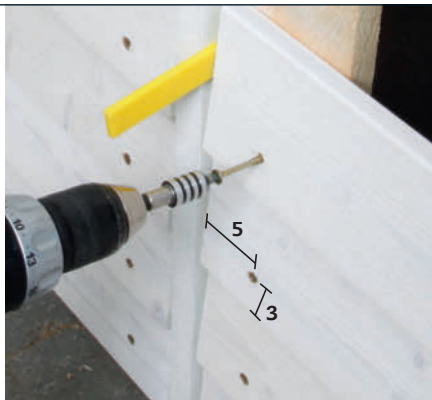
Vindpappen stoppar draget. Även om det finns en tät ångspärr i väggarna, så ska det också finnas en vindpapp utanpå isoleringen. Den ser till att det inte blåser in i isoleringen, kyls ner den och minskar dess effekt.

Ny fasadpanel

Du bestämmer förstås själv vilken slags panel du vill ha på din fasad. Här har distansbrädorna monterats lodrätt vilket innebär att panelen blir liggande.

Såga till alla brädorna så att de är 10 mm kortare än avståndet mellan de sidor du har monterat. Stryk samtliga brädor och lister med grundningsolja och måla dem sedan. Härefter är det dags för paus för allt målat trä ska torka.

Torktiden är ett dygn eller två och därefter borrar du 5 mm hål i samtliga panelbrädor. Hålen placeras 3 cm från underkanten och 5 cm från kortändarna och dessutom vid samtliga distansbrädor. Nu är allt klart för montering.

1 Fäst fasadpanelen på brädorna med 4,5 x 60 mm skruvar. Börja nerifrån och se till att den undre brädan sitter kant i kant med de lodräta sidobrädorna. Håll 5 mm avstånd till sidobrädorna med exempelvis små plastbrickor.

2 Lägg på en fästmassa där blecket ska sitta. Tätning mellan fönsterkarmen ovanför och blecket kan utföras med en tätningssmassa eller fogmassa. Lägg en sträng under glasningslisten, men täpp inte igen ev. luftspalter.

3 Tryck fast blecket i fogmassan och skruva sedan fast det. Om blecket inte har hål för skruvar, borrar du 4 mm hål och skruvar sedan fast blecket med 4 x 20 mm skruvar med plastbrickor (bleckskruvar).

4 Om du måste skarva ett bleck blir det snyggare att använda skarvbitar och skjuta ihop blecken kant mot kant, än att låta det ena blecket överlappa det andra. Klipp till 10 cm skarvbitar.

5 Spika fast blecket i kortändarna där det ligger ovanpå de yttersta sidobrädorna. Det ser snyggare ut och är mer diskret än att skruva fast blecket. Du måste ev. klippa bort kanten på blecket.

Fasadpanelen sitter väl skyddad under terrasstaket, så det är ingen risk att den kan suga fukt från snödrivor. Spackla ev. över skruvarna eller fläckmåla dem.